

omma seltsi ellama, ent es holi sest middake, kas se neide mele pärrast olli, wai es olle, nint anniwa neile süüwa nint jüüwa, ent es kawwatse sedda, kas ellaja se toido man ka saas omma lomo pärra terwes jama. Sel wiisil sis sündi, et koddoeffajide lomoliko himmo saiwa põlwest põlweni ümbermude- tus nint ommašt pärrisjädusest ärrawõerutetus, nint sest et neil ennamb es lasta sedda otši, mes neide lomo himmustawa, ehk sedda tagganeda, mes neide lomule wasta om, sis ei olle immes panna, et koddoeffajaja mitte ni priiste nint terwe ei olle, kui mõts- ellaja omma, nint et nemma tõbbe nint taudi al puhkawa nint oigawa.

Kui koddoeffaj, ke innemist orjap nint toidap, nint sedda innemine sepärrast kallis peap, haiges jääp, sis se om awwalik, et holitas perremees nõu- wo otšip, tedda jälle terwuse mannu awwitada; ent tuhhat ja tuhhat ajjastaiga tulluwa nint lätšüwa, enne kui innemise nakküwa opma, ellajid targal nint mõislikul wiisil arstima. Kalendriluggeja tijap es- fike nint mälletap selgeste sedda aiga, et kui lehm ehk hobben haiges jäi, sis minti rutto nõija pärra, ke muud middake es mõista, kui rahwast petta, nint usuti, et temma omma lausuja-sõnnaga nint wina, sola nint tubbakaga, mes temma sallaja karmanin koddowei, kiil hädda ellajide man wõisse parran- dada. Parhilla ke weel om kottuside säratšid imme- tohtrid löida nint petas rahwa rummaluse läbbi ausas. Ent tenno Jummalale! neide arw lät egga ajjastaja harwembas, seddamöda kui innemise tar- gembas sawa nint mõistuse waimule maad andwa. Se tarkuse nint mõistuse waim paistap ellaja-arsti- mise-kolidešt wälja, mes Saksa-, Prantsuse- nint Inglismaal ammoke jo nint Wennemaal ka jo mõn- ne ajjastaja eest saiwa säetus.

Se mõtte, et säratšid ellaja-arstimise-kolisi

wajja om säeda, tulli, ni kui jo mitto hä, tarwisiko mõtte, se läbbi, et ütstörd ütš suur õnnetus johto. Se saap nüüd pea 150 ajjastaiga, kui ütš ellajakatt, süggawast hommungo-ma siisest, Tatri-ma poolt, tul- len pea foggona Eüropa maad üttest otsast tõiste läbbikawwe. Es moijo se hädda wasta ei nõide, ei ka mu kellese tartus, es taggane ka hädda palla- wa filmawe nint sõame pällemise nint puhkamise eest, es kulle ka fige targembide innemise-tohtride nõw- wust nint wastatõrkumisešt.

Ent tallomehbel nint mapiddajal ei wõi surem- bat õnnetust sündida, kui tõprakoolmine om, sest tõbras om maharrija rikkus nint wõip tedda ütšinda üllewan piddada; sepärrast nakkati üllembide wallit- suste polešt sedda nõuwo wõtma, ellaja-arstimise- kolisiid säeda, kos nore innemise piddiwa opma es- ärralikult tõbbitšid ellajid arstima, nint säratse koli tulluwa aigo möda figin Eüropa-ma rigin wälja. Ka meie armolik Keiser, kel esameel om fige om- me allambide wasta, wõt sedda hääd asja holega ülles nint käft ellaja-arstimise-kolisiid mitmin paigun omman suren rigin säeda. Se olli 1848. ajjasta- jal, kui Keisri käsnu pääl ka Tartun särast koli säeti, et ka meie ma tallorahwas ossa saas sest tul- lust, mes säratsešt kolist lodetas, nint 22. Januaril 1849. allusteti Tarto ellaja-arstimise-kolin tööd teggema.

Siin kolin kolitas noort rahwast ellaja-arstis- wälja nint wõetas ka tõbbitšid ellajid arstida, mes sinna tüwwas.

Wiis ajjastaiga saisap se kool parhilla nint om neide pari ajjastaja siisen jo 4300 ellajat ärraarsti- nu, ehk kıl rahwa rummalus nint tiggedus es jätta eddimätsešt algusešt sedda koli naarmata nint temma tööd nint teggemist laitmata.

Parhilla ke kuultas weel saggede rahwast sedda